

65/3.

1621

Teekäia

Taewa linna.

Üks mõisto kõnne

ristiinnimese ellust.

J. B.

Sind 4 kop. hõbb.

Tallinnas, 1873.

Trükitud kubbermangu kirjadega.

172

Von dem Estländischen Evangelisch-Lutherischen Consistorio wird
hierdurch attestirt, daß in nachstehendem Manuscripte nichts wider die
heilige Schrift und die symbolischen Bücher der Evangelisch-Lutherischen
Kirche enthalten ist.

Reval, Dom, den 13. Juli 1873.

Nr. 534.

Gen.-Sup. Wold. Schults,
Vice-Präses.

And. Hörschelmann, Secr.

Дозволено цензурою.

Ревель, 24. Сентяря 1873 г.

1621

Teekäia taewa linna.

Wist: Mo ello Kristus isje.

1. Teeikäia ilma kõrbest

Rääb üles koto pool; —

Seal hiilgab tale kõrgeft

Täht wasto taewa al.

2. Teeikäia lotus himmo

Räib taewa linna peal;

Ohf surmaorg kül pimme, —

Ta lönnib röömsast seal.

3. Ohf waenlased kül hulgal

Ta peale fippuwad,

Ra kurri waim ta kallat, —

Ta wõidab fuisi naad.

4. Seft Kristus on ta wäggi

Ja temua abbimees;

Sioni pühha mäggi

Teeb lotust — paistab ees.

5. Ja fui ta senna jõudnud,

Siis köif waew lõppenud, —

Rui wõido kronti sanud,

Siis täis rööm alganud.

6. Seal iggaweses ilmas

Si waewa iggamus

Sest et siis Jesu hõlmas

Meil selge õnnistus.

7. Seal same pühhadega

Siis hulgal' õiskama,

Ja ingli hulkadega

Rõit rõõmsast laulama,

Üks noormees olli ette wõtnud, ühte illusa ja sure linna hakkata reisima; ta olli selle linna illust ja auust palju kuulnud ja lotis seal iggawest õnne leida. Selle lotusega hakkas ta minnema.

Kui ta jubba tükki maad olli eddasi läinud, tulli temmale üks illus karjama wasto. Seal näggi temma mitto tee-arro omma ees ja ei teadnud, mis sugust teed piddi minnema. Kui ta seal mõtles ja arro piddas, tulli üks armsa näoga wannamees temma jure ja küsis, kuhho ta piddi tahtma minna. Ja kui noormees omma ettewõtmist ja nõu temmale olli rākinud, lubbas wannamees tedda senna juhata da ja käs kis tedda agga hõlega ja truište ennese järrel kāia. Temma armsaist ja usta-wist filmist wõis noormees jo arro sada, et tedda wõis uskuda ja temma saatmise peale julge olla, sepārrast wõttis sedda pakkumist

rõmuga wasto ja ei tarwitand ennam muud juhhatajat.

Se olli weel alles hommiko warrane aeg. Päike paistis lahkeste ja armsaste; linnud laulsid rõõmsaste taewa al ja emalt kohhasid jõed mis omma laenid üks teise wasto löid. Puud ja rohhi hiilgas ja läikis kaete tillkadeft, mis õsesest uddust nende peale olli langenud. Nende tee käis illusa rohho ja õitsewa lille-keste wahhelt läbbi ja kõik, mis nende filma ullatas, olli wägga illus ja armas nähha.

Agga kui naad kaugele omma ette filmad löid, siis paistis, nagu nääksid kaugelt üht weikest mäe-küngast nähtawale tõuswad. Siiski ei wõinud kauguse pärrast temmast selgemat arro sada.

Noormees olli selle koha illo ülle wägga süddameft rõmus ja hüdis mitto korda: „Oh kui illus on se koht ja kui kenna ja armas se tee, mis peal meie käime!“

„Agga kas nääd sedda mägge, mis emalt kaugelt wähe hawal paistma hakkab?“ küsis wannamees, „se on just meie tee kohtas ees ja meie peame sest ülle minnema!“

„Oh, se on jo alles kaugel!“ ütles noormees, „ja kui meie ka sest ülle peame minnema egga se ka ni wägga raske ei sa ollema, sest se näitab agga piisuke künigas ollewad.“

Kui nemmad nüüd nenda juttu aiades eddasi

lääsid, hakkas tee nattu ke hawal auksisemaks ja pahhemaks minnema ja sedda illo ja rõmo, mis tee hakkatusel olli, kus nemmad õitsewa rosi wäljadest läbbi käisid, põlnud suggugi ennam, waid nende tee olli nüüd ohhakatte ja terrawa kirowidega ummistud ja täidetud. Wahhel ei wõinud tee koha tundagi ja piddid tüklati kuwa liwa sees endid waewama, kunni jälle tee leidsid.

Päike jõudis jo kõrgesse taewa al ja temma pallawad joned tungisid otsekohhe üllerielt alla. Sedda möda jõudsid nemmad selle mäe ligemale, mis igga sammuga suremaks ja kõrgemaks näitis minnewad. Wimaks, kui üsna liggi said, näitis ta ni kolle ja järsk kõrge, et noremehhel suur hirm peale tuli, ja jubba kaksipiddi mõtlema hakkas ja nõdrausulisfeks jäi, et omma juhataja käest küsis: „Kas meie mitte ei wõiks üht teist teed leida, ilma et just selle kõrge mäe üle peame minnema, kus liig pallawus meid saaks waewama?“

„Hea küll“, ütles wannamees, „siit nattu ke maad eddasi, käib ka üks teine tee mäe alt läbbi. Subba mitto meest on mind siin mahha jätnud ja on sedda teed läinud, mis siit mäe kõrwast ümber lähhab; ei olle naad agga ialgi senna sanud, kuhho tahtsid minna, waid on hopis kõrwale läinud, kus ka sinna nüüd tahhad minna. Wäggise kelata ei wõi

minna find mitte, sest iggaüks võib sedda teed wallitseda, mis ta arwab. Tahhad sa minnust lahkuda, ei te se mulle kül mitte rõmo; sepärrast, kui sa head nõu tahhad kuulda, siis käi nenda kui siamale, minno järrel, ja sa ei sa sedda ialgi kahhetsema."

Noor mees uskus omma juhataja sõnna ja käis temma järrel. Kui nemmad nüüd sedda mägge möda üles läksid, ei olnud temma polegi ni waewaline ja hirmus, kui ta emalt näitis. Noor mees tahtis kül wahhel nattu ke puhhata, agga wannamees kinnitas tedda mõistlikku sõnadega ja läksid ühte järke eddast. „Ole agga rahhul ja julge“, ütles wannamees, „meie same üsna pea mäe otsa, mis ni järsk ja kõrge näitis ollewad, agga kui mäest alla lähheme, siis on palju kergem. Seal same pea ühhe illusa wälja peale, kus kõigepuhtam wessi kaljust wälja jookseb ja kus kõige parremad ja maggusamad wiljapuud kaswawad. Seal tahhame, kui mäest alla olleme jõudnud, nattu ke wässimusest puhhata."

Kui nüüd nore mehhele wässimus ja tüdimmu peale kippus, siis mõtles ta agga selle illusa paiga ja temma kosutawa wee ja maggusa pu-wiljade peale ja ta südda sai jälle kinnitud ja rõmustud et täie sammudega omma juhataja järrele astus.

Nüüd jõudsid nemmad alles mäe otsa.

Siit wõisid nemmad wägga heaste sedda teed ullatama nähha, kust nemmad ollid tulnud, kui ka sedda teed, mis mäe alt läbbi läks. Nüüd paistis selgeste silma, kuidas se mäe alt tee hopis õigest teest kõrwale pöris ja wimaks ühhest järsust kalju rüngast alla läks; agga mäe-tee peal ei olnud sedda kalju rünka mitte ees.

Nüüd tännas teekäia omma saatjad süddame põhjast, et ta tedda selle kõrwalise tee eest olli hoidnud.

Eddasi minnes näggid nemmad nüüd ennest ees sedda ammugi odetud illusad wäljamaad paistwad, ja liggemale jõudwad. Agga mis nore mehhele weel ueste kartust teggi, olli, et weel mitto mägge eest poolt paistsid, kellest üks kõrgem näitis ollewad kui teine.

„Arra lasse ennast sest illusast wäljast ni wägga melitada“, ütles wannamees, „sa pead agga selle peale mõtlema, et meie seal paljast nattuke puhhata ja jahhutada tahhame, et nende eestulleva mäggedest sudame ülle minna. Egga meie senna wäljale kauaks ei wõi jada. Meie ei olle jo mitte selle pärrast teed käimas, et agga jahutamisse kochte otsida ja aega wita, waid meie püüdmine pead ollema eddasi ruttada.“

Nenda jutta aiades jõudsid nemmad wäljale, mis noormees jo ammo olli ootnud. Seal

istufid naad ühhe pu alla mahha ja jahhutafid endid kõige selgema hallika wee ja kõige maggusamate pu wiljabega, mis iggal pool hõlpsalt pude otsast wõis sada.

„Misuggune kossutamine raske ja pallawa teekäimise järel,“ ütles wannamees, „on kül wägga armas, agga meie asji on, pärrast sedda jahhutamist, warsti jälle eddasi ruttada, sest meil on weel mitto mägge ülle kääia, enne kui sowitud lin kätte jõuab.“

Nüüd läks nende teekond wägga hästi eddasi. Sgga kõrge mäe järrel, kust naad ülle läksid, olli igga kord püsukene wälli, kus naad endid puhhata ja jahhutada wõisid. Shtul läksid nemmad ühte „teekäiate maiasse“ ömaiale, ja teisel hommikul ollid päikese tõusul jälle walmis teele minnema.

Nenda läksid nemmad mõnne päwa sees hea tükki maad eddasi ja trööstisid endid selle mõttega, et se ammo odetud ja iggatsetud lin pea kätte saab jõudma. Saggedaste näitis tee nende ees otsego ärra kaddumad, agga peagi olli ta jälle selgeste tunda, et julgeste wõisid eddasi minna. Wahhest näitis, kui aiuti üks ehk teine järsk mäggi wasto tulli, üsna wõimato ülles minna, agga sure holega eddasi minnes ja ette wates, said igga kord mäe otsa. Ühhe korraga ollid nemmad ühhe sure süggawuse sisse jõudnud, ja mõllemil

pool ülle nende peade rippusid sured kaljo rünkad mahha, mis igga filmapiik ahwardasid nende peale langeda. Teekäia hakkas jälle kartma, agga temma juhhataja finnitask tedda, et ta julgemaš jäi; naad said sealt önnega läbbi; kaljud ei kukkund mahha, egga olnud mingi muud önnetušt. Nüüd jäi noor teekäia ifka julgemaš omma juhhataja peale, ja ei olleš misgi wiši temmašt ennam tahtnud lahkuda, — kui ta tedda ka tulles lekidest ehk pörgo hauašt olleš läbbi winud.

Ühhe päwal, kui wägga waifne ja illus ilm olli ja meie teekäiad raskest teekäimisešt wägga wäšfinud, jälle ühhe wägga illusa wälja peale jõudsid, kus lahke ja jahhutam tule öhk nende higgi otsa eest kuiratas, — seal watas wannamees ühhe korraga rõõmsa näoga noremehhe peale ja ütles: „Koh, noor-mees, olle nüüd rõmus! meie teekond on warši otsas ja enne, kui sa weel märkad, on se kaua odetud illus lin meil kätte jõudnud; seal saad sa omma sõbro, kes sind ammo jubba ootnud, eest leidma, kes sind sure rõmuga sawad terretama ja sinno selfilisteks jama. Arra kardak ka ühhe asja pärrašt, mis weel enne saab ette tulles: Meie peame ühhešt pimmedašt kopast läbbi minnema, kus päike ja kōik taewa walguš filmišt arra kauwad, ja Ma, mis meid kannab, ka meie alt

ärta kaur. Hoia agga siis tuggewaste min-
nust kinni ja ärta mötle kaksipiddi, sest minna
tahhan sind sealt läbbi wia senna, kus so
lotus on.

Ei olnud nad weel kuigi paljo eeddasi läi-
nud, kui jo sedda pimmedad kobast omma ees
näggid, mis omma su hirmsaste nende wasto
laiale aias. Teekäia panni kindlaste omma
lotuse wannamehhe peale, hoidis kōwwaste
temma käest kinni ja läks ilma kartuseta
temmaga alla kolleda kopasse. Silmapilk
olli suur pimmedus nende ümber ja mitme
sugused healed ja hirmutused kopa nirkadest,
püüdsid noortmeest kōhutada. Ka päike ja
kõik taewa walgus kaddus ühhe korraga ärta.
Seal ei wōinud teekäia omma juhhatajat
mitte eanam nähha; hoidis agga sedda tugge-
waminne temma käest kinni. Wiimselt, kui
ka Ma jalge alt ärta kaddus, ei kautand ta
siiski lotust — ja läks otsego waitse ja rah-
hulise unne sees — omma juhhataja hole al,
sest surma kopast läbbi.

Korraga hiilgas suur walgus neile wasto
ja päike paistis ilma lõpmata walgusega ülle-
wel ja nende ees paistis, — oh sedda rõmo!
— se lin üllewel mäe peal, mis järrele nemmad
ammo ollid iggatsenud, ja kust armsad laulo
healed wasto kõllasid. Nüüd olli nende tee-
käimine ja waew otsas; armsad sõbrad wõtsid

neid wästo ja wiſid linna wärrawast ſiſſe,
 kus nemmad täielist rõmo ja rahho kätte ſaid!

Armsad hinged!

Se weike kõnne, mis ſiin olleme kuulnud,
 on tähhendamiseks ristiinnemese ello peale.
 Mõttelge agga iggaüks holega järrele, kas
 meie ellotee ſiin mailma kõrbes mitte nenda
 sammuti eddasi ei lähhä, kui iggawest ello
 tahhame pärrida. Meie noor põlli on ello
 hommiko; tee arrusi on meil mõnda ees,
 õnnis on, kes aegſaste õiget teed wallitseb ja
 kõrwale ei lähhä. Mõtkem Summala ſõnna
 teejuhatajaks, ſiis ei ſa meie eksiſida egga
 omma Jssanda armust lahkuda. Agga ärge
 lootke, armsad hinged, et kitsa tee peal allati
 roſi-wäljad ja puhkamise paigad leida on;
 ei, ſiin peame ſaggedaste, kui taewa linna
 tahhame ſada, ohhakate ja terrawa kiwwide
 peal käima, ſe on: risti ja willetsust kanna-
 tama; ka ſaggedaste peame waewa mäggedest
 ülle ronnima ja hirmsa süggawuſteſt läbbi
 minnema. Hoidkem agga walwades ja pallu-
 des omma Jssandast ja temma ſõnnast kinni,
 ſiis peaseme kõigist waenlaſteſt ja ka wimaſs
 hirmsast ſurma kopast läbbi, kunni taewa
 linna wärrawasſe, kus meid õiſkamise ja
 rõmo lauludega wästo wõetakſe ja ellotroni
 ja iggawest rõmo ja rahho kätte ſame.

Jah tõeste:

"Mis film ei olle näinud, ja mis kõrw ei olle kuulnud, ja mis ühhegi inimese süddamesse ei olle tõusnud, jedda on Summal walmistanud neile, kes tedda armas-tawad. Amen.

I.

(Wiis: Punseli Nodi ramatus Nr. 262 a.)

1. Mo ello on teekäimine,
Lään pärris male ülesse,
Jerusalemma tõttan minna,
Mis Jēsand omma werre peal,
On kindlaks linnaks raiaud seal,
Seal saan ma tedda ifka kita.
Mo ello on tee käimine,
Lään pärrismale ülesse.

2. Ei kaida teed siin waewata,
Ni ello teel on waewa ka,
Ep olle palju rõmo leida,
Tee kiwine ja aukline,
Ja kõrwast kiusab waenlane
Ka kibbowitsad tihti pistwad.
Kord mäe otsest ülle läab,
Ja süggawustest läbbi käib.

3. Ma kardan wägga pimmedust,
Oh Jēsand, anna walgustust,
Et südda tru ja kindel oleks.

Mo peale käib kül torm ja tuul,

Ei fiiski olle kartust mul,

Sa, Jeesand, olled minno jures.

Kül taewa wärraw auu sees,

Saab paistma pea minno ees.

4. Mind sada omma Waimoga,

Mind kannatada awwita,

Kommistamise eest mind hoia;

Kui langen, tõsta üles mind,

Et eddasi saan, — pallun sind, —

Kui libbe kä, siis aita sinna,

Et paistaks magguš armo pääw,

Kui pimmedus mo ümber käib.

5. Kui jänno sinno järrele,

Sa armo hallit, tunneme,

Siis lasse jahutamist leida,

Kui filmad finni lähewad,

Siis rahhuše mind juhhatad,

Kus saab kõik wõitleminne otsa,

Abrami süüles hingame,

Et sinno lapsed olleme.

II.

(Wiis: Punseli Nodi ramatus Nr. 270.)

1. Jerusaleml, sa kallis taewa lin,

Oh olleks ma so sees!

Ma süddamest so järrel iggatsen,

Sa otan filma-wees.

Mo hing on ammo läinud,

Siit ilmast üllesse;
Ma ihhus agga jänud
Weel sia ellama.

2. Oh kaunis pääw, oh wägga kallis tund:
Mil jouad mulle ka?
Kus minna, armas Jesus, maitsen find,
Ja näen filmaga?
Siis annan rõõmsast hinge,
Sel surma tunnil ma,
Oh Jesus, sinno kätte,
Ja lähän maggama.

3. Kui minno hing siit ihhust peasnud on,
Ja tõttab koddo pool,
Kus tedda otab armust antud kroon,
Seal pärris isä-maal:
Siis inglid tedda kandwad
Siit häddast rõmusse,
Ja paradisis näitwad,
Kui lahke Jesuke!

4. Oh wangi üksed, minge lahti mul,
Kus sees ma ollen weel!
Ma ollen jubba kaua ootnud tül
Siin kurja ilma peal.
Ei olle siit muud leida
Kui patto patto peal;
Kes rahho tahhab püda,
Se nõudko taewast teal.

5. Oh rõmo, kui need kurtwad tullemad
Siit hädda orro seest!

Kõik pisjarad neil silmist lüiwawad;
 Kui näwad Jesukest:
 Se kroon jo olli walmis
 Kui naad weel wõitlesid;
 Neil Peastja asfet seadis,
 Kui naad weel õhtasid.

6. Kõik prohwetid ja pühhad wannemad,
 Ja ristirahwas ka,
 Kes Jesu risti ilmas kannawad,
 Seal sawad hiilgama.
 Seal Ohwri-talle järje alt
 Kristali jöggi keeb
 Ja iggaüht ni maggusalt
 Rohkeste jahhutab.

7. Kui ükskord minna waene peasen ka
 Siit ilmast minnema,
 Ja tenimatta taewa auuga
 Saan Jesust näggema:
 Siis on mo su täis kitust,
 Ja südda rõmus ka;
 Ei holi sõbra nuttust, —
 Ei ilma larrast ka.

